

Even pas op de plaats met nieuwe suikerbietenrassen

De Aanbevelende Rassenlijst 2024 telt drie nieuwe suikerbietenrassen. Een magere oogst vergeleken met voorgaande jaren. Vooruitgang zit in de details.

Door Luuk Meijering

De keus aan nieuwe suikerbietenrassen voor teeltjaar 2024 is beperkt. De rassenlijstcommissie zette maar drie nieuwe rassen op de lijst, veel verbetering in financiële opbrengst zit er dit jaar niet in. Verbetering zit volgens IRS-onderzoeker Martijn Leijdekkers in details die niet voor iedere teler meerwaarde hebben. Bietentelers anticipeerden hier al op door in de vroegbestelling in september al 75% van het benodigde bietenzaad te bestellen. Ter vergelijking, vorig jaar was iets meer dan de helft van het zaad in de vroegbestelling besteld. De top-drie bestelde rassen zijn Annemartha KWS, Tessilia KWS en Leontina KWS. Vorig jaar hadden deze rassen de hoogste finan-

ciële opbrengst binnen hun categorie. Het aandeel bietencysteaaltjesresistente rassen in de vroegbestelling is 47%, rhizoctonia-resistent 35%, drievoudig resistent 9%, en standaard rhizomanie 8%. Deze verdeling wijkt weinig af van die in voorgaande jaren.

Nieuwe rassen in B-categorie

Op de lijst met rassen voor percelen zonder rhizoctonia en zonder bietencysteaaltjes zijn in de B-categorie twee nieuwe rassen opgenomen, BTS 2620 en BTS Smart 6745. Beide rassen zijn niet op de lijst geplaatst vanwege de verbetering in financiële opbrengst, maar vanwege hun bijzondere eigenschappen. BTS 2620 heeft een 9 voor bladgezondheid cercospora, de hoogste waarde uit de lijst. De financiële opbrengst blijft steken op 98, het ras is daarom vooral

geschikt voor percelen met een hoge cercosporadruk waar de bladschimmel chemisch niet onder controle te houden is. Met een 8,5 voor vroegheid grondbedekking kan er een klein voordeel zijn op percelen met een hoge onkruiddruk.

BTS Smart 6745 komt op de lijst vanwege de Conviso One-resistentie. Het doet het qua financiële opbrengst en andere eigenschappen niet beter dan het andere Conviso ras BTS Smart 1645 N in deze categorie.

Het derde nieuwe ras is Fadela KWS, dit komt op de lijst met rhizoctoniaresistente rassen. Qua financiële opbrengst scoort het iets beter dan de oudere rassen. Fadela KWS is een ras met een drievoudige resistentie, naast rhizomanie- en rhizoctonia- heeft het ook een bietencysteaaltjesresistentie. Het lijkt qua eigenschappen en opbrengst veel op het ras Edonia KWS, maar heeft een betere rhizoctoniaresistentie. De aanvullende rhizomanieresistentie is daarentegen minder sterk.

Door de resistentie tegen bietencysteaaltjes komt Fadela KWS ook op de lijst met rassen met een resistentie tegen bietencysteaaltjes. Met een financiële opbrengst van 94 is het in dit segment geen alternatief voor de bestaande rassen.

De keus in dit segment is met vijf rassen, waarvan er twee in de B-categorie, zeer beperkt. Voor percelen met aaltjes waar ook een aanvullende rhizomanieresistentie nodig is hebben telers alleen maar de keus voor het ras Leontina KWS.

In deze bietencysteaaltjeslijst staat ook het ras Redukto dat ook een resistent heeft tegen de wortelknobbelaaltjes Meloidogyne chitwoodi en tegen Meloidogyne fallax. De vermelding dat een ras een M. fallaxresistentie heeft is nieuw op de rassenlijst. Met een verhoudingsgetal voor opbrengst van 82 kan het niet met de andere rassen meekomen, maar het voorkomt wel ver-

Digitale rasadviesing in het Cosun-portaal

Door Suzanne Engel, Innovatiemanager
Agronomie Cosun Beet Company

Het bepalen van de juiste resistenties en raseigenschappen voor een perceel is essentieel voor een geslaagde bietenteelt.

Cosun Beet Company probeert het bietenzaadbestelproces dan ook zo in te richten, dat telers zoveel mogelijk worden ondersteund bij hun rassenkeuze. Wanneer telers in het bietenzaadbestelproces de percelen intekenen waar ze volgend seizoen bieten gaan telen, wordt een aanbeveling gegeven voor de benodigde resistentie(s) op die percelen. Dit resistentieadvies wordt bepaald op basis van de grondsoort, teeltrotatie, eventuele (historische) waarnemingen op het perceel, aan bietenhopen en eventuele vastgelegde zaken in Unitip. Bestel alleen de benodigde

resistentie. Indien u een ras kiest met meer resistenties dan noodzakelijk, laat u vaak opbrengstpotentie liggen.

Na de resistentiekeuze is het belangrijk om naar bepaalde raseigenschappen te kijken die voor het perceel de doorslag kunnen geven. Kijk daarbij niet alleen naar de financiële opbrengst, maar juist ook naar eigenschappen zoals bladgezondheid cercospora of suikergehalte. Met name in gebieden met een hoge cercosporadruk is een hoge bladgezondheid belangrijk.

Tijdens het bestelproces kunnen de rassen eenvoudig gesorteerd worden op deze raseigenschappen. Het is belangrijk te realiseren dat de verhoudingsgetallen in de verschillende resistentietabellen niet met elkaar vergeleken kunnen worden, omdat ze bepaald zijn op verschillende proefvelden voor diverse resistentiecategorieën.

Zaaien van een perceel suikerbieten. Voor teeltjaar 2024 zijn er maar weinig nieuwe en betere bietenrassen op de lijst gekomen. FRANK UIJLENBROEK

meerdering van deze quarantaine aaltjes. Teelt van dit ras kan een goede aanvulling op de aaltjesbeheersingsstrategie van een bedrijf zijn.

Goed nieuws is volgens Leijdekkers dat uit de 2e jaar onderzochte rassen in deze categorie zes veelbelovende rassen doorgaan. In financiële opbrengst gaat het nog

niet hard, maar er is wel meer keus. Met name in aanvullende rhizomanieresistentie. Deze rassen zijn beperkt beschikbaar, maximaal 1.000 eenheden per ras. ▶

Beste rassen hebben ook een resistentie tegen bietencystealtjes

Overzicht van eigenschappen bij **rhizoctoniaresistente suikerbietenrassen** (bepaald op proefvelden met een risico op rhizoctoniabesmetting¹⁾)

Rubricering ²⁾	Rasnaam	Waardering				Verhoudingsgetallen (gemiddeld 2020 - 2023) ³⁾								Rhizoctonia-resistentie ^{8,9)}	Aanvullende rhiz. resistentie ^{8,10)}	Opbrengst met bca-besmetting	Conviso One resistentie ¹¹⁾
		Vroegheid grondbedekking	Kophoogte ⁴⁾	Meegeleverde grond ⁵⁾	Bladgezondheid Cercospora ⁶⁾	K + Na	aminoN	Suikergehalte	WIN	Wortelopbrengst	Suikeropbrengst	Financiële opbrengst ⁷⁾					
A	Annemarta KWS	7,5	M	M	8	102	113	101	100	100	101	101	++	+/-			
A	Reforma KWS	7	M	M	9	100	92	98	100	104	102	101	+/-				
A	BTS 4190 RHC	7,5	M	M	6,5	105	125	104	100	94	98	100	+				
B	Lincoln	8	M	M	8	95	80	99	100	100	99	99	+				
B	Springfield	7,5	H	M	6,5	98	90	97	100	102	99	98	+/-				
B	Smart Liesa KWS	7	M	M	7,5	96	93	100	100	91	91	92	+	+		+	
Twee jaar onderzocht, nog niet op de Aanbevelende Rassenlijst, beperkt verkrijgbaar																	
	2K381 (Rentabla KWS)	6,5	M	M	9	100	98	102	100	99	100	102	+				
	B2302 (BTS Smart 3905 RHC)	6,5	M	M	6	103	101	98	100	100	98	96	+	+/-			
Rassen met tevens resistentie tegen bietencystealtjes																	
A	Edonia KWS	8,5	M	M	7	105	99	99	100	105	104	103	+/-	+	+/-		
N	Fadela KWS	7,5	M	M	7,5	105	98	99	100	104	104	103	+	+/-	+/-		
Vatbare rassen						108	85	100	100	103	103	103					

Hoge cijfers betekenen in het algemeen een gunstige waardering van de betrokken eigenschappen, behalve bij K+Na, aminoN en rhizoctonia-aantasting.

1) De cijfers in deze tabel zijn niet vergelijkbaar met de cijfers in de rhizomanietabel. De genoemde rassen zijn onderzocht op proefvelden waar een risico is op rhizoctoniabesmetting. De resistentie tegen rhizoctonia is partieel, dat wil zeggen dat bij ernstige rhizoctoniabesmetting ook bij deze rassen rotte bieten kunnen optreden.

2) Rubricering in de Rassenlijst: A = algemeen aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras.

3) De verhoudingsgetallen (100 =) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de rhizoctoniaresistente A- en N-rassen van rassenlijst 2023.

4) Kophoogte: L = laag, M = gemiddeld en H = hoog boven de grond.

5) Meegeleverde grond: L = weinig, M = gemiddeld en H = veel.

6) Bladgezondheid cercospora (4 = laag t/m 9 = hoog).

7) Voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

wortelopbrengst 85 ton/ha; suikergehalte 17%; aminoN 10 mmol/kg biet; K+Na 40 mmol/kg biet en meegeleverde grond 10%.

8) Resistentie niveau: ++ = zeer goed; + = goed; +/- = matig.

9) Rhizoctonia klasseindeling: ≤ 2,7 = zeer goed; 2,8 – 3,0 = goed; ≥ 3,1 = matig.

10) Aanvullende resistentie tegen de AYPR- of een andere nieuwe variant van het rhizomanievirus.

11) Tevens Conviso One resistentie.

Bron: persbericht CSAR, Aanbevelende Rassenlijst 2023. Het onderzoek is uitgevoerd door het IRS te Dinteloord.

Jemina KWS staat op deze lijst vanwege de chitwoodi- en fallax-resistentie. Met 88 voor financiële opbrengst is het een alternatief voor Redukto.

Bij de rassen die voor het eerste jaar op de proefvelden onderzocht zijn, ziet Leijdekkers rassen met veelbelovende cijfers, deze rassen gaan door naar het tweede jaar. Als algemene trend over alle categorieën in deze lichter ziet Leijdekkers een betere financiële opbrengst en een hogere bladgezondheid. In het Conviso-segment komt meer keus en de opbrengsten komen dicht in de buurt van de standaard rassen.

FOTOGRAFIE: HENKRSWICK

Besputting tegen bladschimmels. Nieuwe rassen zijn steeds beter bestand tegen cercospora. In het IRS-rassenbulletin staan nu ook waarden voor de gevoeligheid voor stemphylium.

Nog geen vergelingsziekte resistentie

Rassen met een resistentie tegen vergelingsziekte komen voorlopig niet beschikbaar. Afgelopen seizoen zijn weer tien

rassen met een mogelijke virusresistentie of -tolerantie onderzocht. Geen van de rassen bleek volgens Leijdekkers goed genoeg om door te gaan naar een volgende ronde.

Sommige rassen hadden enige tolerantie tegen één van de drie vergelingsvirussen, maar de rassenlijstcommissie vindt dat niet voldoende om er mee door te gaan.

Geen nieuwe bietencystealtesresistente rassen

Overzicht van eigenschappen bij **suikerbietenrassen met resistentie tegen bietencystealtjes**¹⁾ (bepaald op proefvelden met bietencystealtjes)

Rubricering ²⁾ Rasnaam	Waardering				Verhoudingsgetallen (gemiddeld 2020 - 2023) ³⁾								
	Vroegheid grondbedekking	Kophoogte ⁴⁾	Meegeleverde grond ⁵⁾	Bladgezondheid Cercospora ⁶⁾	K + Na	aminoN	Suikergehalte	WIN	Wortelopbrengst	Suikeropbrengst	Financiële opbrengst ⁷⁾	Aanvullende rhiz. resistentie ⁸⁾	Conviso One resistentie ⁹⁾
A Tessilia KWS	7,5	L	M	7	101	101	101	100	98	99	100		
A BTS 1115 N	7	M	M	7	101	105	100	100	100	100	100		
A Leontina KWS	7,5	M	M	7,5	98	94	99	100	101	100	100	+	
B BTS Smart 1645 N	7,5	L	H	7,5	100	124	101	100	92	93	93	+/-	+
B Redukto 9)	8,5	L	M	6,5	96	103	95	100	91	87	83		
Twee jaar onderzocht, nog niet op de Aanbevelende Rassenlijst, beperkt verkrijgbaar													
SV2681 (Baltimore)	7,5	M	M	7,5	94	106	103	100	95	97	99	+/-	
SV2679 (Brumby)	7	H	M	6	97	98	102	100	96	97	99	+/-	
SV2678 (Jindo)	7,5	M	M	7	103	100	101	100	98	98	99		
B2294 (BTS 3715 N)	8,5	M	M	7	104	116	98	99	102	100	99	++	
STRE22549 (ST Rotterdam)	8	M	M	8	96	87	98	100	97	95	94		
1K140 (Jemina KWS) ¹⁰⁾	7,5	M	M	8	88	91	98	100	92	90	88		
gemiddelde van de vatbare rhizomanie rassen					100	80	98	100	91	89	88		
gemiddelde van rassen met rhizoctoniaresistentie, vatbaar voor bietencystealtjes					91	99	104	101	85	88	91		
rassen met rhizoctonia- en bietencystealtjesresistentie													
B Fadela KWS	7,5	M	M	7,5	104	97	99	100	96	95	94	+/-	
B Edonia KWS	8	H	M	7	108	106	97	99	94	91	89	+	

Hoge cijfers betekenen in het algemeen een gunstige waardering van de betrokken eigenschappen, behalve bij K+Na en aminoN.

1) De resistentie tegen bietencystealtjes is partieel, dat wil zeggen dat bij gebruik van deze rassen er nog wel vermeerdering van bietencystealtjes kan optreden.

2) Rubricering in de Rassenlijst: A = algemeen aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras.

3) De verhoudingsgetallen (100 =) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van rassenlijst 2023.

4) Kophoogte: L = laag, M = gemiddeld en H = hoog boven de grond.

5) Meegeleverde grond: L = weinig, M = gemiddeld en H = veel.

6) Bladgezondheid cercospora (4 = laag t/m 9 = hoog).

7) Voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

wortelopbrengst 85 ton/ha; suikergehalte 17%; aminoN 10 mmol/kg biet; K+Na 40 mmol/kg biet en meegeleverde grond 10%.

8) Aanvullende resistentie tegen de AYPR- of een andere nieuwe variant van het rhizomanievirus. Resistentie niveau: ++ = zeer goed; + = goed; +/- = matig.

9) Tevens Conviso One resistentie.

10) Resistentie tegen Meloidogyne chitwoodi en Meloidogyne fallax.

Bron: persbericht CSAR, Aanbevelende Rassenlijst 2023. Het onderzoek is uitgevoerd door het IRS te Dinteloord.

Alle zaadbedrijven werken er hard aan om virusresistenties in te kweken, komend seizoen ligt er weer een nieuwe lichter op de rassenproefvelden.

In het rassenonderzoek wordt ook gekeken naar de gevoeligheid voor de blad-schimmel stemphylium. Een aantal jaren geleden was deze schimmel een groot probleem. De laatste jaren is er echter weinig

stemphylium gevonden zodat de gevoeligheid op de proefvelden niet vastgesteld kon worden. Het IRS onderzoekt daarom de rasgevoeligheid nu in klimaatkamers. De resultaten hiervan zijn nog niet in de rassenlijst meegenomen.

De eerste resultaten zijn wel te vinden in het rassenbulletin op de website van het IRS, www.irs.nl/rassenbulletin.

Volgens Leijdekkers zijn er duidelijke rasverschillen gevonden. Deze hebben echter geen correlatie met de gevoeligheid voor cercospora. Omdat schade door stemphylium de laatste jaren nauwelijks voorgekomen is, is het advies om voor percelen met een hoge bladschimmeldruk te kiezen voor een ras dat minder gevoelig is voor cercospora. ■

Twee nieuwe rassen in de B-rubriek

Overzicht van eigenschappen bij **rhizomanieresistente suikerbietenrassen** voor de teelt op percelen zonder rhizoctonia en zonder bietencystealtjes (bepaald op proefvelden zonder besmetting met rhizoctonia en zonder bietencystealtjes)

Rubricering ¹⁾ Rasnaam	Waardering				Verhoudingsgetallen (gemiddeld 2020 - 2023) ³⁾								Aanvullende rhiz. resistentie ⁷⁾	Convivo One resistentie ⁸⁾
	Vroegheid grondbedekking	Kophoogte ³⁾	Meegeleverde grond ⁴⁾	Bladgezondheid Cercospora ⁵⁾	K + Na	aminoN	Suikergehalte	WIN	Wortelopbrengst	Suikeropbrengst	Financiële opbrengst ⁶⁾			
A Queena KWS	7	M	M	6	109	91	100	100	101	101	101			
A Jewel	7,5	H	M	6	98	100	100	100	99	100	101			
A Leontina KWS bcaR	7,5	M	H	7,5	98	98	98	100	106	103	101	+		
A Mertha KWS	7	L	M	6,5	90	110	103	101	95	98	100	+/-		
A Yukon	7,5	H	M	6,5	98	101	100	100	100	99	100	+/-		
A Sherlock	7,5	M	M	7	106	101	99	100	102	101	100			
B BTS 2090	7,5	M	M	7	101	102	102	100	96	97	99			
B Banda	8,5	M	L	7,5	98	96	99	100	100	99	99			
B Tessilia KWS bcaR	7,5	L	H	7	103	100	99	100	102	101	99			
B BTS 6740	7	M	M	7	103	93	95	100	107	102	99	+		
B BTS 2620	8,5	M	M	9	104	103	95	99	108	102	98	+		
B Xandor	7	M	M	7,5	101	121	99	100	99	98	97	+/-		
B Laser	8,5	L	M	7	97	94	96	100	102	99	97			
B BTS Smart 1645 N bcaR ⁹⁾	7,5	L	M	7,5	104	137	99	99	95	94	93	+/-	+	
B BTS Smart 6745 ⁹⁾	6,5	L	M	6,5	113	136	97	99	98	95	92		+	
B Redukto bcaR ⁹⁾	8,5	L	H	6,5	101	119	94	99	98	92	87			
Twee jaar onderzocht, nog niet op de Aanbevelende Rassenlijst, beperkt verkrijgbaar														
MK4258 (Henson)	8	M	M	7,5	95	92	98	100	103	101	101			
STRE22549 (ST Rotterdam) bcaR	8	M	M	8	99	93	96	100	107	103	101			
B2313 (BTS 3835)	7	M	M	7,5	97	80	98	100	102	100	100	+		
SV2679 (Brumby) bcaR	7	H	L	6	101	102	100	100	98	98	99	+/-		
SV2681 (Baltimore) bcaR	7,5	M	M	7,5	96	111	99	100	99	99	99	+/-		
B2294 (BTS 3715 N) bcaR	8,5	M	M	7	103	111	97	99	103	100	97	++		
SV2678 (Jindo) bcaR	7,5	M	M	7	102	99	98	100	100	98	96			
1K140 (Jemina KWS) bcaR ⁹⁾	7,5	M	H	8	85	100	97	100	100	97	94			
gemiddelde van de rhizoctonia rassen			M		99	111	97	100	100	96	93			

Hoge cijfers betekenen in het algemeen een gunstige waardering van de betrokken eigenschappen, behalve bij K+Na en aminoN.

bcaR = Bietencystealtjesresistent.

1) Rubricering in de Rassenlijst: A = algemeen aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras.

2) De verhoudingsgetallen (100 =) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van rassenlijst 2023.

3) Kophoogte: L = laag, M = gemiddeld en H = hoog boven de grond.

4) Meegeleverde grond: L = weinig, M = gemiddeld en H = veel.

5) Bladgezondheid cercospora (4 = laag t/m 9 = hoog).

6) Voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

wortelopbrengst 85 ton/ha; suikergehalte 17%; aminoN 10 mmol/kg biet; K+Na 40 mmol/kg biet en meegeleverde grond 10%.

7) Aanvullende resistentie tegen de AYPR- of een andere nieuwe variant van het rhizomanievirus. Resistentie niveau: ++ = zeer goed; + = goed; +/- = matig.

8) Tevens Convivo One resistentie.

9) Resistentie tegen *Meloidogyne chitwoodi* en *Meloidogyne fallax*.

Bron: persbericht CSAR, Aanbevelende Rassenlijst 2023. Het onderzoek is uitgevoerd door het IRS te Dinteloord.